

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР**

*Присвячується 85-річчю
Українського державного
університету залізничного
транспорту*

**ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УНІВЕРСИТЕТІ ЗА
ВІДПОВІДНИМИ РІВНЯМИ
ТА СТУПЕНЯМИ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
КАФЕДР УНІВЕРСИТЕТУ**

(2-3 грудня 2015 року)

Харків 2015

Редакційна колегія

Шумик Д.В. (відп. редактор), Руденко Г.І.,
Калабухін Ю.Є., Колісник К.Е.,
Мкртичян Д.І., Прогонний О.М.,
Скорик О.О., Устенко О.В.,
Захарченко В.В., Костенніков О.М.

ТЕЗИ ОБ'ЄДНАНІ ПО СЕКЦІЯХ

СЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ЦЕНТРУ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ	3
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ	41
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ АВТОМАТИКИ, ТЕЛЕМЕХАНІКИ ТА ЗВ'ЯЗКУ	75
СЕКЦІЯ БУДІВЕЛЬНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	89
СЕКЦІЯ МЕХАНІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	103
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	113
СЕКЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	125
СЕКЦІЯ ІНСТИТУТУ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ	133

- структурування навчальної інформації за допомогою кольору, шрифту і т. д.;

- можливість надання додаткової інформації для студента, що є важкодоступною при традиційному лекційному методі викладання (великі реальні обсяги статистичної інформації, таблиці, рисунки і т. д.);

- доведення до студентів інформації в рамках загальної організації навчального процесу, перевірка знань і моніторинг успішності.

Можливі недоліки використання інформаційних технологій у вищих навчальних закладах:

- необхідність переорієнтації студентів перших курсів з традиційних методів навчання, що використовуються в загальноосвітніх школах;

- важкість сприйняття матеріалу, що потребує послідовного роз'яснення (формули, доказ теореми і т. д.);

- неможливість запом'ятовування необхідної інформації через запис, внаслідок повного викладу тексту на слайді;

- відсутність комп'ютерної техніки та можливості виходу в мережу Інтернет у більшості студентів.

Таким чином, використання сучасних інформаційних технологій в освітніх процесах вищих навчальних закладах повинно доречно поєднуватися з традиційними методами навчання. Моніторинг успішності студентів є важливим інструментом визначення меж використання традиційних і «нових інформаційних технологій».

Ю.А. Плугіна

МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Питання пошуку методів активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів гостро ставилося у всі часи. Одним із найпотужніших сучасних методів є активне навчання, розроблення якого почалася в 70-ті рр. XX ст., результати досліджень знайшли своє відображення в роботах М.І. Махмутова, І.Я. Лернера та ін. та активно використовується донині.

Сутність активних методів навчання зводиться до створення дидактичних і психологічних умов, що сприяють прояву інтелектуальної, особистісної та соціальної активності студентів.

Активні методи навчання забезпечують інтенсивний розвиток пізнавальних мотивів, інтересу, що сприяють прояву творчих здібностей у процесі професійного навчання.

Відмінними рисами активного навчання є:

1. Примусова активізація мислення – студент змушений бути активним незалежно від його бажання.

2. Досить тривалий час залученості студентів у навчальний процес, оскільки їх активність повинна бути не короткочасною або епізодичною, а значною мірою стійкою й тривалою.

3. Самостійне творче вироблення рішень, підвищення ступеня мотивації та емоційності студентів.

4. Постійна взаємодія студентів і викладачів за допомогою прямих і зворотних зв'язків.

До основних активних методів навчання, що мають особливу цінність для технічних і соціально-економічних спеціальностей університетського рівня, належать такі:

1) рольова гра - імітаційний ігровий метод активного навчання, що характеризується наявністю завдання (проблеми) і розподілом ролей між учасниками її вирішення; взаємодією учасників; активною участю викладача в процесі заняття, введенням коригувальних умов; оцінкою результатів обговорення та підбиттям підсумків гри викладачем і учасниками.

Розігрування ролей є досить ефективним методом вирішення організаційних, управлінських і економічних завдань циклу соціально-економічних дисциплін і вимагає дуже незначних витрат;

2) метод ігрового виробничого проектування, що характеризується: наявністю дослідницької або інженерної задачі (проблеми), яку формулює студентам викладач; поділом групи на невеликі підгрупи; розробленням варіантів вирішення поставленого завдання (проблеми); поданням варіанта вирішення завдання (проблеми) з подальшим аналізом учасниками заняття.

Метод ігрового проектування має особливу актуальність при вивченні інженерних і управлінських дисциплін, оскільки дозволяє наблизити студентів до реальної проектно-конструкторської діяльності, брати участь у вирішенні інженерно-технологічних, проектних, організаційних завдань;

3) аналіз конкретних ситуацій є ефективним методом активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, характеризується наявністю конкретної ситуації; розробленням групою (підгрупами або індивідуально) варіантів вирішення ситуацій; публічним захистом розроблених варіантів вирішення ситуацій з подальшим опонуванням; підбиттям підсумків і оцінкою результатів.

Розрізняють декілька видів ситуацій: ситуація-проблема; ситуація-оцінка; ситуація-ілюстрація; ситуація-упередження.

Цілеспрямована діяльність викладача з активізації навчальної діяльності сприяє підвищенню інтересу, самостійності, творчої активності студентів у засвоєнні знань, формуванні умінь, навичок у їх практичному застосуванні, а також формуванні здатності прогнозувати виробничу ситуацію і приймати самостійні рішення в проблемних ситуаціях.